

2121

B.A./B.Sc.(General)-5th Semester

Political Science

Paper: Comparative Political Systems (UK and USA)

(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

**_*_

- I. Attempt any nine questions of the following in about 10-20 words each: -
- Give any two differences between comparative government and comparative politics.
 - Give any two sources of British Constitution.
 - Give the difference between conventions and law.
 - What is the difference between King and Crown?
 - Write down the composition of House of Lords.
 - When was the Present Constitution of USA implemented?
 - Write any four features of American Federal System.
 - What do you mean by Pocket Veto?
 - What is meant by filibustering?
 - Explain the method of electing the members of the senate.
 - Write down any four characteristics of Political Parties in England.
 - What do you mean by Lobbying?
 - Write down any two salient features of the constitution of USA.
 - Write down any two rights included in the American constitution.
 - What is the tenure of American President? (9×2)

UNIT – I

- II. Discuss the meaning, scope and utility of comparative government and politics. (18)
- III. Explain the comparative method & discuss its scope. (18)

UNIT – II

- IV. “British constitution is convention ridden.” Explain this statement. (18)
- V. Discuss the method of appointment, powers and role of British Prime Minister. (18)

UNIT – III

- VI. Critically examine the American Federal System. (18)
- VII. What do you mean by Judicial Review? Critically examine the power of Judicial Review of the American Supreme Court. (18)

UNIT – IV

- VIII. Write down the salient features and role of British Party System. (18)
- IX. Write a brief note on the Interest/Pressure Groups in America. (18)

**_*_

(Hindi/Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

*_**_*

- ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕਾ ਉਤਰ 10-20 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਯੋ:-
(ਕ) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸ਼ਾਸਨ ਔਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕੇ ਬੀਚ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਤਰ ਬਥਾਓ।
(ਖ) ਬਰਤਾਨੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇ ਮੁਖਯ ਸੋਤਰ ਬਥਾਓ।
(ਗ) ਪ੍ਰਥਾਓਂ ਔਰ ਕਾਨੂਨ ਕੇ ਬੀਚ ਅਤਰ ਬਥਾਓ।
(ਘ) ਰਾਜਾ ਔਰ ਰਾਜ ਕੇ ਬੀਚ ਕਥਾ ਅਤਰ ਹੈ?
(ਙ) ਲਾਰਡ ਸਦਨ ਕੀ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ।
(ਚ) ਅਮੇਰਿਕਾ ਕਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਤਰ ਲਾਗੂ ਕਿਆ ਗਯਾ ਥਾ?
(ਛ) ਅਮੇਰਿਕਨ ਸੰਘੀਯ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖੋ।
(ਜ) 'ਜੇਕੀ ਨਿੰਦਾ' ਅਧਿਕਾਰ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਥਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
(ਝ) ਫਿਲੀਕਸਟਰਿੰਗ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਥਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
(ਞ) ਸਿਨੇਟ ਕੇ ਸਦਸਯੋਂ ਕੇ ਚੁਨਾਵ ਕੇ ਢੰਗ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕਰੋ।
(ਟ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖੋ।
(ਠ) ਲਾਬਿੰਗ ਕਾ ਕਥਾ ਅਰਥ ਹੈ?
(ਡ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮੇਰਿਕਾ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੀ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖੋ।
(ਢ) ਅਮੇਰਿਕਾ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੇਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਕੇ ਕੋਈ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰ ਲਿਖੋ।
(ਣ) ਅਮੇਰਿਕੀ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਪਤਿ ਕਾ ਕਾਰਯਕਾਲ ਕਥਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

- ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਰਕਾਰ ਔਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕਾ ਅਰਥ, ਵਿਸ਼ਯਕਸ਼ੇਤਰ ਔਰ ਉਪਯੋਗਿਤਾ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕਰੋ।
- ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਧਿ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ ਔਰ ਇਸਕੇ ਕਸ਼ੇਤਰ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕੀਯੋ।

ਭਾਗ-2

- "ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਥਾਓਂ ਸੇ ਖਯਾ ਪਡਾ ਹੈ।" ਇਸ ਕਥਨ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ।
- ਬਰਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਕੀ ਨਿਯੁਕਤਿ ਕੇ ਢੰਗ, ਸ਼ਕਤਿਯੋਂ ਔਰ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

- ਅਮੇਰਿਕਨ ਸੰਘਾਤਮਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਨਿ ਕਰੋ।
- ਨਯਾਇਕ ਪੁਨਰਨਿਰੀਖਣ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਥਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ? ਅਮੇਰਿਕਾ ਕੀ ਸਰਵੋਚ੍ਯ ਨਯਾਇਕ ਪੁਨਰਨਿਰੀਖਣ ਕੀ ਸ਼ਕਤਿ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

- ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਔਰ ਭੂਮਿਕਾਓਂ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕਰੋ।
- ਅਮੇਰਿਕਾ ਮੇਂ ਫਿਟ/ਦਬਾਭ ਸਮੂਹਾਂ ਪਰ ਸਥਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

*_**_*

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

*_**_*

- ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰ ਇੱਕ) ਦੇ ਉੱਤਰ 10-20 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-
(ੳ) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
(ਅ) ਬਰਤਾਨੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੋਮੇ ਕੀ ਹਨ?
(ੲ) ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
(ਸ) ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਤਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
(ਹ) ਲਾਰਡ ਸਦਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰੋ।
(ਕ) ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
(ਖ) ਅਮਰੀਕਨ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਗ) 'ਜੇਕੀ ਨਿੰਦਾ' ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
(ਘ) ਫਿਲੀਕਸਟਰਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
(ਙ) ਸੀਨੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
(ਚ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
(ਛ) ਲਾਬੀਗ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
(ਜ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
(ਝ) ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰ ਲਿਖੋ।
(ਞ) ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕੀ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

- ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਰਥ, ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

- "ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।" ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਢੰਗ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

- ਅਮੇਰੀਕੀ ਸੰਘਾਤਮਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- ਨਿਆਇਕ ਪੁਨਰ-ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਪੁਨਰ-ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

- ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ/ਦਬਾਉ ਸਮੂਹਾਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

*_**_*